C/2024/870

6.2.2024

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Dodatočné úvahy o hospodárskej politike eurozóny na rok 2023

(stanovisko z vlastnej iniciatívy)

(C/2024/870)

Spravodajca: **Manthos MAVROMMATIS**

Rozhodnutie plenárneho zhromaždenia	23. 3. 2023
Právny základ	článok 52 ods. 2 rokovacieho poriadku
	stanovisko z vlastnej iniciatívy
Príslušná sekcia	sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť
Prijaté v sekcii	5. 10. 2023
Prijaté v pléne	25. 10. 2023
Plenárne zasadnutie č.	582
Výsledok hlasovania	
(za/proti/zdržalo sa)	117/0/0

1. **Závery a odporúčania**

1.1. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) odporúča, aby sa menová politika ECB aj naďalej neustále prispôsobovala hospodárskym údajom v snahe dosiahnuť v strednodobom horizonte a na pevnom základe cieľ inflácie na úrovni 2 % bez toho, aby muselo dôjsť k nadmernému sprísneniu. Nadmerné sprísnenie bude mať nevyhnutne nepriaznivé dôsledky pre domácnosti aj podniky, pretože oslabí udržateľnosť pôžičiek, obmedzí prístup k úverom a bude brániť investíciám určeným na boj proti zmene klímy.

1.2. Obozretný prístup ECB sa odporúča najmä v súčasnom hospodárskom kontexte, keď sa znížil hospodársky rast spojený s rizikom recesie vo viacerých členských štátoch. Prognózy týkajúce sa najvhodnejšieho politického smerovania ECB sú však veľmi zložité, pretože je potrebné nájsť rovnováhu medzi znižovaním pretrvávajúcej vysokej inflácie a zabránením hroziacej recesii, pričom naďalej prevláda veľká neistota v kľúčových politických oblastiach.

1.3. EHSV podporuje návrh Komisie, aby krajiny eurozóny koordinovali svoju fiškálnu politiku s menovou politikou ECB s cieľom dosiahnuť menovú politiku, ktorá bude schopná účinne potlačiť infláciu v rámci koherentného prístupu.

1.4. V súvislosti s energetikou EHSV poukazuje na pretrvávajúcu neistotu, pokiaľ ide o geopolitické riziká a riziká súvisiace s dodávkami energie, pričom ceny zostávajú historicky vysoké, hoci sa zdajú byť vyváženejšie ako v minulosti. EÚ by sa preto mala intenzívnejšie usilovať o väčšiu diverzifikáciu dodávok energie.

1.5. EHSV je znepokojený vysokou infláciou, ktorá by mala v roku 2023 podľa očakávaní dosiahnuť 5,6 %, a najmä infláciou v potravinárskom sektore, v ktorom sa hospodárska súťaž v niektorých členských štátoch nezdá byť vždy silná.

1.6. EHSV konštatuje, že postupné rušenie dočasných rámcov týkajúcich sa štátnej pomoci, ktoré už Komisia plánuje, by malo viesť k cielenejším opatreniam na základe lepšej koncepcie, efektívnosti a cenovej dostupnosti, aby sa zachovala konsolidácia vnútorného trhu vzhľadom na rôzne možnosti členských štátov poskytovať štátnu pomoc.

1.7. EHSV berie na vedomie *Odporúčanie Rady ECOFIN o hospodárskej politike eurozóny*, v ktorom sa uvádza, že v súčasnom kontexte by „rozsiahla fiškálna expanzia na podporu dopytu ešte viac zvýšila inflačný tlak“. Fiškálne politiky by preto mali byť v jednotlivých členských štátoch primerane diferencované vzhľadom na rozdielnu situáciu v oblasti ich verejných financií.

1.8. EHSV poukazuje na to, že na podporu zraniteľných osôb a podnikov sú potrebné cielené fiškálne opatrenia, a to najmä z hľadiska zachovania pracovných miest a ľudského kapitálu, a súčasné udržanie cenových signálov a podnecovanie zníženia spotreby energie. Mala by sa tiež náležite podporovať dostatočná úroveň investícií do výskumu, vývoja a inovácií na zvýšenie produktivity a podporu rastu reálnej ekonomiky, ako aj na zachovanie konkurencieschopnosti.

1.9. EHSV víta legislatívne návrhy Komisie na reformu správy hospodárskych záležitostí EÚ po prvýkrát od finančnej krízy, pričom konštatuje, že pre úspech reformovaného rámca bude rozhodujúca zodpovednosť členských štátov za tento proces a účinnosť nových pravidiel.

1.10. EHSV víta relatívnu odolnosť trhu práce, ktorá vyplýva z najnovších údajov, hoci nezamestnanosť mladých ľudí je vo viacerých členských štátoch vysoká a reálne mzdy čelia určitému vážnemu tlaku. Ako konštatovala ECB, v súčasnej napätej situácii na trhu práce by sa nominálne mzdy mali zvýšiť, aby sa čiastočne obnovila kúpna sila reálnych miezd.

1.11. Vzhľadom na pretrvávajúcu infláciu a jej negatívne účinky na reálne mzdy sa EHSV domnieva, že sociálni partneri a vlády by mali rokovať o národných paktoch o príjmoch a dohodnúť sa na nich s cieľom znížiť infláciu bez toho, aby sa oslabili investície a rast, a že tieto pakty by mali sprevádzať cielené opatrenia na pomoc zraniteľným skupinám obyvateľstva.

1.12. EHSV sa domnieva, že účinné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bude mať kľúčový význam aj v zostávajúcom období, a vyzýva na dôkladné posúdenie vplyvu financovaných projektov, aby sa zabezpečilo, že budú v súlade s dlhodobými cieľmi a skutočne dokážu prispieť k obnove a odolnosti.

1.13. EHSV okrem toho nabáda ECB aj vlády štátov, aby zaviedli alternatívne podporné opatrenia a vhodné iniciatívy, iné než zmeny úrokových sadzieb, s cieľom čo najskôr znížiť infláciu, najmä vzhľadom na to, že hlavnými príčinami inflácie sú okrem iného značné problémy a narušenia na strane ponuky.

1.14. EHSV vyjadruje znepokojenie nad stavom hospodárstva eurozóny po septembrovom zvýšení úrokových sadzieb ECB, pričom poukazuje na to, že na základe súčasných ekonomických fundamentov by sa malo zabrániť ďalšiemu zvyšovaniu. Všetci tvorcovia politiky teraz budú musieť určiť, ako skoro bude možné úrokové sadzby začať znižovať.

2. **Kontext a predchádzajúce skúsenosti**

2.1. Európske hospodárstvo zaznamenáva mierny rast. Nižšie ceny energie (okrem cien ropy), zmiernenie obmedzení dodávateľského reťazca a silný trh práce skutočne v prvom štvrťroku 2023 podporili mierny rast, čo zabránilo recesii. Pri pohľade na najnovšie ekonomické údaje sa však zdá, že pravdepodobnosť recesie sa zvýšila.

2.2. Na základe letnej hospodárskej prognózy Európskej komisie bol výhľad rastu hospodárstva EÚ v roku 2023 upravený smerom nadol – na 0,8 % v roku 2023 (v jarnej priebežnej prognóze to bolo 1,0 %) a 1,4 % v roku 2024 (na jar to bolo 1,7 %). Zostupné trendy sú v eurozóne podobné, pričom rast HDP sa v súčasnosti očakáva na úrovni 0,8 % v roku 2023 a 1,3 % v roku 2024.

2.3. Inflácia by mala podľa očakávaní v danom období ďalej klesať, s očakávanými hodnotami 5,6 % v roku 2023 a 2,9 % v roku 2024 v celej eurozóne, čo si zo strany ECB vyžaduje primerané opatrenia v oblasti menovej politiky. Keďže inflácia je naďalej vysoká, čo vyvoláva obavy, najmä pokiaľ ide o potravinársky sektor, v ktorom sa hospodárska súťaž v niektorých členských štátoch nejaví byť vždy silná, podmienky financovania sa majú ešte viac sprísniť. Okrem toho, hoci ECB a ostatné centrálne banky pravdepodobne v relatívne blízkej budúcnosti ukončia cyklus zvyšovania úrokových sadzieb, nedávne otrasy vo finančnom sektore v USA a Švajčiarsku budú mať s veľkou pravdepodobnosťou vplyv na náklady na pôžičky aj na prístup k úverom.

2.4. Nepriaznivý vplyv útočnej vojny Ruska proti Ukrajine na účty za energie v EÚ sa ukázal byť menej rušivý, ako sa pôvodne predpokladalo, a to vďaka miernej zime spojenej s rýchlou diverzifikáciou dodávok energie a výrazným poklesom spotreby plynu, čo viedlo k zníženiu cien.

2.5. Ako Európska komisia zdôraznila predtým vo svojej jarnej hospodárskej prognóze, silný nominálny rast a zrušenie zvyšných opatrení súvisiacich s pandémiou viedli k tomu, že celkový deficit verejných financií EÚ v roku 2022 klesol na 3,4 % HDP, hoci postupné ukončovanie takýchto programov malo osobitný vplyv na slabšie skupiny obyvateľstva.

2.6. Dynamický trh práce prispieva k odolnosti hospodárstva EÚ, pričom nezamestnanosť v EÚ dosiahla v marci 2023 rekordne nízku úroveň 6,0 %, ktorú dopĺňa vysoká miera účasti na trhu práce a zamestnanosti. Zároveň však pretrváva nedostatok, najmä pokiaľ ide o vysokokvalifikovaných pracovníkov. Napriek tomu je nezamestnanosť mladých ľudí vo viacerých členských štátoch stále značná a reálne mzdy čelia v dôsledku vysokej inflácie určitému vážnemu tlaku.

2.7. Očakáva sa, že trh práce EÚ bude na pomalšie tempo hospodárskeho rastu reagovať len mierne. Predpokladá sa, že rast zamestnanosti bude tento rok na úrovni 0,5 % a v roku 2024 klesne na 0,4 %. Miera nezamestnanosti by mala zostať tesne nad úrovňou 6 %.

2.8. EHSV sa vo svojom nedávnom stanovisku ([1]) vyjadril k hospodárskej politike, ktorá sa má vykonávať v eurozóne. Uvedené stanovisko nadväzuje na predchádzajúce stanovisko a aktualizuje sa v ňom postoj EHSV na základe najnovšieho vývoja a údajov.

3. **Všeobecné a konkrétne pripomienky**

3.1. EHSV konštatuje, že ECB na svojom septembrovom zasadnutí zvýšila úrokovú sadzbu pri vkladoch o 25 bázických bodov na 4 %, čím sa dosiahla doposiaľ najvyššia úroveň. ECB, ktorá už po svojom júlovom zasadnutí znížila prognózy rastu na nasledujúce tri roky, upozornila, že jej Rada guvernérov je odhodlaná zabezpečiť, aby sa inflácia včas vrátila k strednodobému cieľu na úrovni 2 %.

3.2. Keďže úrokové sadzby môžu byť počas dlhšieho obdobia vyššie, ako sa očakávalo z dôvodu pretrvávajúcej inflácie, EHSV odporúča, aby sa menová politika naďalej neustále prispôsobovala hospodárskym údajom v snahe dosiahnuť na pevnom základe cieľ inflácie na úrovni 2 % bez toho, aby muselo dôjsť k nadmernému sprísneniu. Nadmerné sprísnenie môže skutočne mať nepriaznivé dôsledky pre domácnosti aj podniky, pretože môže oslabiť udržateľnosť pôžičiek (viac nesplácaných úverov), obmedziť prístup k úverom (najmä pre MSP) a brániť investíciám určeným na boj proti zmene klímy.

3.3. Obozretný prístup sa odporúča najmä v súčasnom hospodárskom kontexte, keď sa znížil hospodársky rast a vo viacerých členských štátoch hrozí recesia. Vzhľadom na to sú prognózy týkajúce sa najvhodnejšieho politického smerovania ECB veľmi zložité, pretože je potrebné nájsť komplikovanú rovnováhu medzi znižovaním pretrvávajúcej vysokej inflácie a zabránením hroziacej recesii, pričom naďalej prevláda veľká neistota v kľúčových politických oblastiach.

3.4. Ako uviedol vo svojom predchádzajúcom stanovisku ([2]), EHSV podporuje návrh Komisie, aby krajiny eurozóny prepojili fiškálnu politiku s menovou politikou ECB. Koordinácia v tejto súvislosti je dôležitá na podporu menovej politiky, ktorá je schopná účinne potlačiť infláciu v rámci koherentného prístupu, najmä vzhľadom na to, že súčasná inflácia je čiastočne spôsobená značnými problémami a narušeniami na strane ponuky.

3.5. Vzhľadom na ceny energie EHSV zdôrazňuje pretrvávajúcu neistotu, pokiaľ ide o geopolitické riziká a riziká súvisiace s dodávkami energie, pričom ceny zostávajú historicky vysoké, hoci sa zdajú byť vyváženejšie ako v minulosti. EÚ by preto mala v rámci už začatého procesu ekologickej transformácie zintenzívniť svoje úsilie o väčšiu diverzifikáciu dodávok energie a zníženie závislosti od dovozu fosílnych palív.

3.6. EHSV konštatuje, že Komisia zmiernila pravidlá štátnej pomoci prostredníctvom *dočasného krízového a transformačného rámca* s cieľom vyrovnať sa okrem iného so zvyšovaním cien v odvetví energetiky po invázii na Ukrajinu. Prostredníctvom takýchto opatrení bolo možné náležite podporiť podniky a najmä MSP v ťažkých časoch. Treba však poznamenať, že schopnosť členských štátov poskytovať štátnu pomoc sa výrazne líši a v posledných rokoch sa ukázala ako diferencovaná, čo môže mať negatívny vplyv na konsolidáciu vnútorného trhu, keďže niektoré členské štáty majú viac finančných prostriedkov ako iné a tiež lepšie schopnosti tieto prostriedky využívať. Postupné zrušenie dočasného rámca, ktoré už Komisia naplánovala, by preto malo viesť k cielenejším opatreniam na základe lepšej koncepcie, efektívnosti a cenovej dostupnosti.

([1]) Stanovisko Európského hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) na tému „*Hospodárska politika eurozóny v roku 2023*“ [COM(2022) 728 final] (Ú. v. EÚ C 140, 21.4.2023, s. 58).

([2]) Stanovisko Európského hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) na tému „*Hospodárska politika eurozóny v roku 2023*“ [COM(2022) 728 final] (Ú. v. EÚ C 140, 21.4.2023, s. 58).

3.7. EHSV berie na vedomie *Odporúčanie Rady ECOFIN o hospodárskej politike eurozóny* ([3]), v ktorom sa uvádza, že v súčasnej situácii by „rozsiahla fiškálna expanzia na podporu dopytu ešte viac zvýšila inflačný tlak“. Fiškálne politiky by preto mali byť v jednotlivých členských štátoch primerane diferencované vzhľadom na rozdielnu situáciu v oblasti ich verejných financií. Zodpovedná fiškálna konsolidácia v tejto súvislosti podporí menovú politiku, čo ECB umožní urýchliť proces znižovania úrokových sadzieb.

3.8. Na podporu zraniteľných osôb sú zároveň potrebné cielené a dočasné fiškálne opatrenia, a to najmä z hľadiska zachovania pracovných miest a ľudského kapitálu, pričom treba zachovať cenové signály a podnecovať zníženie spotreby energie. Mala by sa tiež náležite podporovať vhodná úroveň investícií do výskumu, vývoja a inovácií na podporu rastu reálnej ekonomiky, zvýšenie produktivity a zachovanie konkurencieschopnosti. V tejto súvislosti je kľúčová úzka koordinácia politických reakcií medzi členskými štátmi.

3.9. EHSV víta legislatívne návrhy Komisie ([4]) na reformu správy hospodárskych záležitostí EÚ po prvýkrát od finančnej krízy. Cieľom nových pravidiel je posilniť udržateľnosť verejného dlhu a podporiť udržateľný a inkluzívny rast vo všetkých členských štátoch prostredníctvom reforiem a investícií. EHSV konštatuje, že pre úspech reformovaného rámca bude rozhodujúca zodpovednosť členských štátov za tento proces a ich angažovanosť v ňom, ako aj účinnosť nových pravidiel.

3.10. EHSV oceňuje plán Komisie zachovať referenčné hodnoty pomeru deficitu k HDP na úrovni 3 % a pomeru dlhu k HDP na úrovni 60 %, zdôrazňuje však, že fiškálno-štrukturálne plány musia zabezpečovať, aby pomery dlhu k HDP začali klesať alebo zostali na obozretných úrovniach. Taktiež podporuje, že sa Komisia zameriava na čisté primárne výdavky ako hlavný parameter hodnotenia novej správy hospodárskych záležitostí ([5]). EHSV sa zároveň obáva, že v novom rámci by verejné investície mohli byť príliš obmedzené. Požaduje preto, aby bolo možné uprednostniť verejné investície zamerané na podporu zelenej a digitálnej transformácie, ako aj v oblasti obrany.

3.11. Postoj EHSV k návrhu Európskej komisie o správe hospodárskych záležitostí je obsiahnutý v stanovisku na túto tému ([6]). EHSV v ňom oceňuje zavedenie diferencovaných vnútroštátnych postupov na zabezpečenie udržateľných verejných financií prostredníctvom fiškálnych a štrukturálnych plánov založených na kompromisoch medzi európskymi a vnútroštátnymi orgánmi. EHSV sa domnieva, že na to, aby sa štáty s týmito záväzkami plne stotožnili, v záujme demokratickejšieho chápania správy hospodárskych záležitostí EÚ, je potrebné väčšie zapojenie národných parlamentov a miestnych a regionálnych samospráv, ako aj zapojenie sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti do formálnych konzultačných procesov.

3.12. EHSV víta relatívnu odolnosť trhu práce, ktorá vyplýva z najnovších údajov, no zároveň zdôrazňuje svoje znepokojenie nad rozsiahlymi ťažkosťami, s ktorými sa podniky stretávajú pri nábore kvalifikovaných pracovníkov ([7]). V tejto súvislosti EHSV zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité urýchlene realizovať odporúčania uvedené v *Správe o vývoji v oblasti zamestnanosti a sociálnej situácie v Európe* v rámci témy *Riešenie otázok týkajúcich sa nedostatku pracovných síl a nedostatočných zručností v EÚ* ([8]).

([3]) Návrh odporúčania Rady o hospodárskej politike eurozóny, 6. januára 2023.
([4]) Nové pravidlá správy hospodárskych záležitostí pripravené pre budúcnosť.
([5]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Oznámenie o usmerneniach týkajúcich sa reformy rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ [COM(2022) 583 final] (Ú. v. EÚ C 146, 27.4.2023, s. 53).
([6]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 [COM(2023) 240 final – 2023/0138 (COD)] – Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku [COM(2023) 241 final – 2023/0137 (CNS)] – Návrh smernice Rady, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov [COM(2023) 242 final – 2023/0136 (NLE)] (Ú. v. EÚ C, C/2023/880, 08.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/880/oj).
([7]) *Survey on the Access to Finance of Enterprises (SAFE)* (Prieskum o prístupe podnikov k financovaniu).
([8]) V správe Komisie sa konštatuje, že nedostatok pracovných síl a zručností pretrváva a skúmajú sa v nej možné spôsoby riešenia.

3.13. Vzhľadom na pretrvávajúcu infláciu a jej negatívne účinky na reálne mzdy sa EHSV domnieva, že sociálni partneri a vlády by mali rokovať o národných paktoch o príjmoch a dohodnúť sa na nich s cieľom znížiť infláciu bez toho, aby sa oslabili investície a rast, a že tieto pakty by mali sprevádzať cielené opatrenia na pomoc zraniteľným skupinám obyvateľstva ([9]).

3.14. Ako už bolo uvedené ([10]), dôrazne sa odporúča urýchlené vykonávanie smernice o minimálnej mzde vo všetkých členských štátoch, aby sa vytvoril silný a spravodlivý trh práce, vďaka ktorému by sa zachovala kúpna sila miezd v náročných časoch vysokej inflácie. Účinné a cielené opatrenia členských štátov pri vykonávaní smernice sa v tomto ohľade stávajú kľúčovými a mohli by viesť k väčšej konvergencii v celej EÚ.

3.15. EHSV sa domnieva, že nedávna banková kríza v USA a prípad Credit Suisse v Európe poukazujú na to, aké dôležité je rýchlo zamedziť riziku šírenia a straty dôvery investorov a vkladateľov v prípade bankových kríz. Ukázala sa tiež potreba flexibility pri vývoji riešení na základe jednotlivých prípadov. EHSV, ako už zdôraznil vo svojom predchádzajúcom stanovisku ([11]), oceňuje preto nedávnu komplexnú iniciatívu Komisie na dokončenie právneho rámca pre krízové riadenie bánk a ochranu vkladov (rámec CMDI), keďže pokrok v bankovej únii je kľúčovým krokom na posilnenie európskeho jednotného trhu v záujme daňovníkov a podnikov. Niektoré vážne obavy však vyplývajú aj z nedostatočného dohľadu ECB nad významnými časťami bankového systému EÚ, čo by sa mohlo aspoň čiastočne vyriešiť rýchlym schválením a zavedením právneho rámca CMDI.

3.16. Vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti výrazne pokročilo a je nevyhnutné, aby členské štáty účinne využívali dostupné finančné prostriedky na zlepšenie svojich hospodárstiev v súvislosti s budúcimi výzvami. Vykonávanie tohto mechanizmu bude mať kľúčový význam aj v zostávajúcom období a bude potrebné dôkladné posúdenie vplyvu financovaných projektov, aby sa zabezpečilo, že budú v súlade s dlhodobými cieľmi a skutočne dokážu prispieť k obnove a odolnosti.

3.17. EHSV víta spoločné úsilie ECB a Komisie o zavedenie digitálneho eura, vďaka ktorému bol 28. júna 2023 zverejnený balík týkajúci sa digitálneho eura ([12]). Ambiciózny a náročný cieľ, akým je zavedenie digitálneho eura, by mohol umožniť modernizáciu spoločnej meny v súlade s technologickým vývojom a priniesť potenciálne výhody občanom a podnikom v celej EÚ.

3.18. Európske hospodárstvo čelí mnohým výzvam súvisiacim so súčasným globálnym hospodárskym spomalením, vysokým verejným dlhom v niektorých krajinách, vysokou infláciou a zmenou klímy. EHSV preto upozorňuje, že rozhodovací proces týkajúci sa hospodárskych politík si vyžaduje koordinované úsilie všetkých rozhodujúcich činiteľov a zapojenie príslušných zainteresovaných strán.

4. **Aktuálny vývoj**

4.1. ECB 14. septembra po desiaty raz zvýšila svoje referenčné úrokové sadzby o 25 bodov, pričom jej hlavná úroková sadzba pri vkladoch dosiahla 4 %, čo je historicky najvyššia úroveň. ECB tiež naznačila, že toto zvýšenie by mohlo byť posledné. EHSV vyjadruje znepokojenie nad stavom hospodárstva eurozóny, keďže tento najnovší nárast spolu s predchádzajúcimi nárastmi už zhoršuje a ešte viac zhorší slabé vyhliadky rastu v eurozóne, čo môže v najhoršom prípade vyvolať stagfláciu.

([9]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému *Doplňujúce úvahy na tému Ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2023* (Ú. v. EÚ C, C/2024/871, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/871/oj).

([10]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „*Hospodárska politika eurozóny v roku 2023*“ (Ú. v. EÚ C 140, 21.4.2023, s. 58).

([11]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o preskúmaní rámca pre krízové riadenie a ochranu vkladov s cieľom podporiť dobudovanie bankovej únie [COM(2023) 225 final] Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 806/2014, pokiaľ ide o opatrenia včasnej intervencie, podmienky pre riešenie krízových situácií a financovanie opatrení na riešenie krízových situácií [COM(2023) 226 final – 2023/0111 (COD)] Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/59/EÚ, pokiaľ ide o opatrenia včasnej intervencie, podmienky pre riešenie krízovej situácie a financovanie opatrení na riešenie krízovej situácie [COM(2023) 227 final – 2023/0112 (COD)] Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/59/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 806/2014, pokiaľ ide o určité aspekty minimálnej požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky [COM(2023) 229 final – 2023/0113 (COD)] (Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, s. 161).

([12]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „*Digitálne euro a rozsah a účinky postavenia eurobankoviek a euromincí ako zákonného platidla*“ (Ú. v. EÚ C, C/2023/860, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/860/oj).

4.2. EHSV s obavami konštatuje, že desať po sebe nasledujúcich zvýšení sadzieb už spôsobilo recesiu v niektorých členských štátoch a môže rýchlo priviesť do recesie ešte viac členských štátov, a dokonca celú eurozónu.

4.3. EHSV dúfa, že prognóza prezidentky ECB, podľa ktorej úrokové sadzby dosiahli maximum, sa ukáže ako správna. Na druhej strane vyjadruje znepokojenie, že úrokové sadzby by sa mohli dlhodobo udržiavať na vysokej úrovni, aby sa mohlo úspešne bojovať proti inflácii. Skutočnou výzvou pre všetkých tvorcov politiky bude teraz určiť, ako skoro bude možné úrokové sadzby začať znižovať, aby sa súčasné tlaky na hospodárstvo ešte viac nezvýšili.

4.4. EHSV uznáva, že vyhliadky na infláciu sú naďalej vysoké a že tento problém treba urýchlene vyriešiť, predtým ako bude možné konečne v krátkodobom horizonte znížiť sadzby v záujme ochrany podnikov aj domácností. Okrem toho nabáda ECB aj vlády štátov, aby zaviedli alternatívne podporné opatrenia a vhodné iniciatívy, iné než zmeny úrokových sadzieb, s cieľom v blízkej budúcnosti znížiť infláciu, najmä vzhľadom na to, že hlavnými príčinami inflácie sú okrem iného značné nepružnosti, problémy a narušenia na strane ponuky.

4.5. EHSV napokon vyjadruje znepokojenie nad stavom hospodárstva eurozóny po septembrovom zvýšení úrokových sadzieb ECB, pričom poukazuje na to, že na základe súčasných ekonomických fundamentov by sa malo zabrániť ďalšiemu zvyšovaniu.

V Bruseli 25. októbra 2023

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Oliver RÖPKE